

3837

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ 2010/64/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 20^{ΗΣ} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2010 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΕ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (L 280) ΚΑΙ 2012/13/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 22^{ΑΣ} ΜΑΪΟΥ 2012 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ (L 142).

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η ενσωμάτωση των Οδηγιών 2010/64/ΕΕ και 2012/13/ΕΕ στην ελληνική έννομη τάξη. Οι δύο Οδηγίες υιοθετήθηκαν στο πλαίσιο της πολιτικής διατήρησης και ανάπτυξης ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Περιλαμβάνουν ελάχιστους κοινούς κανόνες σε δύο τομείς της ποινικής δικαιοσύνης: α) το δικαίωμα διερμηνείας και μετάφρασης των υπόπτων ή κατηγορουμένων και β) το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών.

Η υιοθέτηση ελάχιστων κοινών κανόνων στο πεδίο της ποινικής δικαιοσύνης συνιστά το απαραίτητο μέσο για τη δημιουργία αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών ως προς την εφαρμογή των ποινικών διαδικασιών και, συνακόλουθα, θα συμβάλει σημαντικά στην καθιέρωση και πλήρη εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων που συνιστά τον ακρογωνιαίο λίθο της δικαστικής συνεργασίας σε αστικά και ποινικά θέματα εντός της Ένωσης (βλ. Συμπεράσματα Τάμπερε, 29 Νοεμβρίου 2000, ΕΕ C 12 της 15.1.2001, σ. 10).

Οι δύο αυτές Οδηγίες εντάσσονται σε μια δέσμη μέτρων για την ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες, όπως αυτά καταγράφηκαν στο ψήφισμα του Συμβουλίου για έναν οδικό χάρτη για την ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες (ΕΕ C 295 της 4.12.2009, σ. 1). Σύμφωνα με τον οδικό χάρτη απαιτείται η έγκριση μέτρων, πλην των δύο ανωτέρω, και ως προς το δικαίωμα σε νομικές συμβουλές και το ευεργέτημα πενίας, το δικαίωμα επικοινωνίας με συγγενείς,

εργοδότες και προξενικές αρχές και όσον αφορά ειδικές διασφαλίσεις για ευάλωτους υπόπτους ή κατηγορουμένους.

Το νομοσχέδιο χωρίζεται σε δύο Τμήματα. Το Τμήμα Α' περιλαμβάνει τις διατάξεις ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2010/64/ΕΕ, ενώ το Τμήμα Β' περιλαμβάνει τις διατάξεις ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2012/13/ΕΕ.

ΤΜΗΜΑ Α' : ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ «2010/64/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 20^{ΗΣ} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2010 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΕ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ».

Άρθρο 1 (Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής)

Το άρθρο 1 ορίζει το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2010/64.

Άρθρο 2 (Δικαίωμα σε διερμηνεία)

Με το άρθρο 2 αντικαθίσταται η παράγραφος 1 του άρθρου 233 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας σχετικά με τις προϋποθέσεις παροχής διερμηνείας. Το κείμενο του ΚΠΔ βελτιώνεται σε δύο σημεία: Αποσαφηνίζεται, πρώτον, ότι το δικαίωμα σε διερμηνεία αφορά σε όλη την ποινική διαδικασία. Επιπλέον, αποσαφηνίζεται ότι το δικαίωμα σε διερμηνεία παρέχεται όταν ο κατηγορούμενος δεν ομιλεί ή δεν κατανοεί επαρκώς τη γλώσσα της ποινικής διαδικασίας. Περαιτέρω, επιβάλλεται η υποχρέωση εξακρίβωσης με κάθε πρόσφορο μέσο του κατά πόσο ο κατηγορούμενος μιλά και κατανοεί τη γλώσσα της ποινικής διαδικασίας και αν χρειάζεται διερμηνεία. Επίσης, προβλέπεται ότι κατά της απόφασης μη χορήγησης διερμηνείας ή κατά ανεπαρκούς διερμηνείας ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος μπορούν να προσφύγουν στα αρμόδια για κάθε στάδιο της διαδικασίας όργανα.

Τέλος, με τη νομοθετική εξουσιοδότηση που περιέχεται στην παρ. 2, με την οποία προστίθεται παρ. 3 στο άρθρο 233 ΚΠΔ, δίνεται η δυνατότητα να επέλθουν βελτιώσεις και τροποποιήσεις στο υφιστάμενο πλαίσιο με την πρόβλεψη, με υπουργική απόφαση, καθορισμού των προσόντων των διερμηνέων, ώστε να διασφαλισθεί η ποιότητα της παρεχόμενης διερμηνείας-μετάφρασης.

Άρθρο 3 (Εμπιστευτικότητα διερμηνείας)

Με το άρθρο αυτό αντικαθίσταται το άρθρο 236 του ΚΠΔ έτσι ώστε αφ' ενός μεν για την ορκωμοσία του διερμηνέα να εφαρμόζεται το άρθρο 218 του ΚΠΔ και αφ' ετέρου να προβλέπεται ότι ο διερμηνέας θα ασκεί τα καθήκοντά του «τηρώντας πλήρη εχεμύθεια».

Άρθρο 4 (Δικαίωμα μετάφρασης ουσιωδών εγγράφων)

Με το άρθρο 4 προστίθεται άρθρο 236 Α στον ΚΠΔ έτσι ώστε να παρέχεται γραπτή μετάφραση εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος των ουσιωδών εγγράφων ή των χωρίων αυτών. Προβλέπεται επίσης και το δικαίωμα του κατηγορουμένου να υποβάλει αιτιολογημένο αίτημα για τον προσδιορισμό και άλλων εγγράφων ή χωρίων εγγράφων ως ουσιωδών, καθώς και εξαίρεση από τη γενική υποχρέωση μετάφρασης, όταν υπάρχουν εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις. Όπως και στο προηγούμενο άρθρο προβλέφθηκε η δυνατότητα υποβολής αντιρρήσεων κατά της αποφάσεως με την οποία απορρίπτεται αίτημα χαρακτηρισμού εγγράφου ως ουσιώδους.

Άρθρο 5 (Διαδικασία καταγραφής)

Με το άρθρο αυτό προστίθεται άρθρο 238 Α στον ΚΠΔ και προβλέπεται ότι για το γεγονός της εξέτασης με συνδρομή διερμηνέα, ή της προφορικής μετάφρασης, ή της παραίτησης από το δικαίωμα μετάφρασης, συντάσσεται ειδική έκθεση.

Άρθρο 6 (Έξοδα διερμηνείας και μετάφρασης)

Με το άρθρο αυτό προβλέπεται ότι τα έξοδα διερμηνείας και μετάφρασης των ουσιωδών εγγράφων, όπως αυτά προσδιορίζονται στο άρθρο 4, αναλαμβάνονται από το Δημόσιο.

Άρθρο 7 (Εκζητούμενοι βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος)

Με το άρθρο αυτό επεκτείνεται το δικαίωμα μετάφρασης και στη διαδικασία εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης.

Άρθρο 8 (Επαγγελματική Εκπαίδευση)

Με το άρθρο αυτό προβλέπεται ότι κατά την κατάρτιση των δικαστών, εισαγγελέων, προανακριτικών και δικαστικών υπαλλήλων, λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα ώστε αυτοί να γνωρίζουν τις ιδιομορφίες της επικοινωνίας μέσω διερμηνέα.

**ΤΜΗΜΑ Β' : ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ «2012/13/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 22^{ΑΕ} ΜΑΙΟΥ 2012 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ»**

Άρθρο 9 (Αντικείμενο)

Στο άρθρο αυτό ορίζεται το αντικείμενο των ρυθμίσεων που ακολουθούν.

Άρθρο 10 (Δικαίωμα ενημέρωσης)

Με το άρθρο αυτό προστίθεται άρθρο 99 Α στον ΚΠΔ και προβλέπει ότι ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους σε απλή κατανοητή γλώσσα, εγγράφως ή προφορικά. Επίσης, θεσπίζεται η υποχρέωση των αρχών να χορηγούν έγγραφο δικαιωμάτων του κατηγορουμένου κατά τη σύλληψη. Η υποχρέωση αυτή αντιστοιχεί στην υφιστάμενη σήμερα πρακτική που ακολουθείται από τις αστυνομικές αρχές, με τη χορήγηση πληροφοριακού δελτίου στους συλλαμβανόμενους, το οποίο διατίθεται μεταφρασμένο σε διάφορες γλώσσες.

**Άρθρο 11 (Έγγραφο δικαιωμάτων στις διαδικασίες του ευρωπαϊκού
εντάλματος σύλληψης)**

Το άρθρο 11 προβλέπει τη χορήγηση εγγράφου δικαιωμάτων στον εκζητούμενο κατά τη σύλληψή του, σύμφωνα με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης.

Άρθρο 12 (Δικαίωμα πρόσβασης στο υλικό της δικογραφίας)

Με το άρθρο αυτό προστίθενται παράγραφοι 3,4,5 στο άρθρο 101 ΚΠΔ, με τις οποίες προβλέπονται οι περιπτώσεις στις οποίες δεν επιτρέπεται το δικαίωμα πρόσβασης του κατηγορουμένου στο υλικό της δικογραφίας. Για το ανωτέρω γεγονός αλλά και για την παροχή πληροφοριών στον κατηγορούμενο συντάσσεται σχετική έκθεση αρμοδίας. Τέλος, ο κατηγορούμενος ή ο συνήγορός του έχει το δικαίωμα να υποβάλει αντιρρήσεις, κατά της ενδεχόμενης παράλειψης ή άρνησης παροχής των εν λόγω πληροφοριών, της διάταξης της παρ.3 του άρθρου 236 Α ΚΠΔ, εφαρμοζομένης αναλόγως.

Άρθρο 13 (Εκπαίδευση)

Με το άρθρο αυτό προβλέπεται ότι κατά την κατάρτιση των δικαστών, εισαγγελέων, προανακριτικών και δικαστικών υπαλλήλων, που συμμετέχουν σε ποινικές

-5-

διαδικασίες, αποδίδεται ιδιαίτερη έμφαση σχετικά με το ανωτέρω δικαίωμα ενημέρωσης.

Αθήνα, 12 Δεκεμβρίου 2013

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

Ι. ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

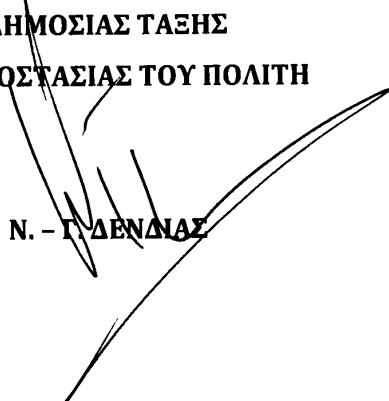

Κ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Χ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

**ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ**

Ν. - Γ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ